

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Nevelési paradigmák történelme + Nevelési és szociális paradigmák

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3. Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4. Szakterület	Neveléstudományok
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Gyógypedagógia – magyar nyelven Gyógypedagógus/ Képesítés kód: L060070020
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Nevelési paradigmák történelme + Nevelési és szociális paradigmák				A tantárgy kódja		PLM 3626			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Dr. Kotta Ibolya, docens								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. Kotta Ibolya, docens								
2.4. Tanulmányi év		3	2.5. Félév		6	2.6. Értékelés módja		E	2.7. Tantárgy típusa		DD

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	36	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	12
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					89 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					30
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					3
Más tevékenységek: [pl.: kétirányú kommunikáció a tárgyfelelőssel/ tutorral]					2
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					89
3.8. A félév összóraszama					125
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	-
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	-

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	C1 – Oktatási programok/intervenciók/tevékenységek megtervezése, amelyek különböző célcsoportokhoz, valamint szervezeti és társadalmi kontextusokhoz igazodnak. C4 – A gyermekek/tanulók/fiatalok csoportjának, az oktatási folyamatnak és a korosztály-specifikus tanulási/társadalmi integrációs tevékenységeknek a menedzsment-szemléletű megközelítése.
Transzverzális kompetenciák	CT7 – A szakmai etika elveinek és normáinak alkalmazása, az Oktatástudományok területére jellemző értékalapú választások mentén.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri: C1a) Bemutatja a szakterület specifikus tartalmait, és összekapcsolja a tanulás főbb elméleteit és módszertani irányzatait a pedagógiai tervezés / design szempontjából. C1d) Olyan modelleket / struktúrákat fejleszt és kísérletez ki, amelyek a pedagógiai paradigmák alakulásához rugalmasan alkalmazkodnak. C4c) Összekapcsolja a főbb jogszabályi és aktuális oktatáspolitikai irányvonalak következményeit. CT7b) Azonosítja a jogszabályi és oktatáspolitikai előírások gyakorlati vonatkozásait az intézményi és osztály/csoport szintű döntéshozatalban.
Képességek	A hallgató képes: C1b) Alkalmazza a didaktikai elveket és stratégiákat az adott életkornak és a munkacsoportnak megfelelő nevelési-oktatási tevékenységek megtervezésében. C1c) Azonosítja a gyermekek/tanulók/fiatalok korábbi egyéni és csoportszintű ismereteit, és a megszerzett adatok felhasználásával tervezi meg az oktatási folyamatot. C4g) Tudományosan megalapozott technikákat választ a csoportkohézió kialakításához, a szociális-érzelmi fejlődés támogatásához és a viselkedésmenedzsmenthez. CT7b) Alkalmazza az oktatási rendszert és az aktuális oktatáspolitikát érintő jogszabályokat.
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni: C1c) Kreatív és konstruktív attitűdöket alakít ki a pedagógiai tervezés és elvek alkalmazásában. C4d) Védi (tisztelősen tartja és értékeli) az etnikai, nyelvi, nemzeti, szocioökonómiai stb. sokszínűséget a tanulási környezet szervezésében (tér, szabályok, szerepek, nyelv stb.). CT7d) Olyan pedagógiai döntéseket hoz, amelyek kifejezetten hivatkoznak az érvényben lévő adatokra, releváns információkra, jogszabályokra és oktatáspolitikai irányelvekre.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- Az oktatási paradigmák fejlődésére, valamint az oktatáspolitikákra és szociálpolitikákra vonatkozó ismeretek alkalmazása különböző pedagógiai helyzetek elemzésében és értelmezésében. - A gyógypedagógia területére jellemző problémák megoldása az oktatás történeti elméleteinek és a jelenlegi oktatási gyakorlatoknak és politikáknak az összekapcsolásával.
--------------------------------------	--

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- A speciális nevelési igényű (SNI) személyek diagnosztizálásában használt fogalmak és terminusok alkalmazása a pszichopedagógiai felmérések eredményeinek értelmezésére, valamint a használt eszközök és módszertan értékelésére. - A pszichopedagógiai felmérések eredményeinek értelmezése és összekapcsolása az egyéni beavatkozási stratégiákkal és programokkal. - Az integráció és társadalmi inklúzió elősegítése oktatási projektek révén, amelyek támogatják a tantervi adaptációt, a csoportkohéziót és az SNI tanulók aktív részvételét. - A meglévő oktatási gyakorlatok és programok kritikus elemzése a leghatékonyabb beavatkozási és támogató stratégiák azonosítása érdekében a SNI tanulók számára. - Az oktatás történeti elméleteinek összekapcsolása a jelenlegi oktatási gyakorlatokkal és politikákkal a pedagógiai döntések megalapozása érdekében. - A tanulók autonómiájának és felelősségvállalásának elősegítése az egyéni szükségleteikhez adaptált módszerek és tevékenységek révén.
-------------------------------------	--

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés és alapfogalmak. Oktatási paradigmák.	Bemutató, problematizálás	Oktatási paradigmák: definíciók és fejlődés; az oktatáspolitikák szerepe a speciális nevelésben.
2. Az oktatás klasszikus paradigmái	Bemutató, problematizálás	Pedagógiai elméletek: Montessori, Dewey, Piaget, Vygotsky; alkalmazásuk SNI kontextusban.
3. A modern és progresszív paradigmák	Bemutató, problematizálás	Tanulóközpontú oktatás, progresszív megközelítések; tevékenységek adaptálása speciális szükségletekhez.
4. Az oktatási reformok története	Bemutató, problematizálás	Nemzeti és nemzetközi reformok, amelyek relevánsak a gyógypedagógia számára; hatásuk az integrációra.
5. Aktuális politikák és jogszabályok	Bemutató, problematizálás	SNI-re vonatkozó jogszabályok és oktatási standardok; inklúziós irányelvek az iskolák számára.
6. A paradigmák alkalmazása programtervezésben	Bemutató, problematizálás	Egyéni tervek és adaptált programok; történeti elméletek és a jelenlegi gyakorlat összekapcsolása.
7. A tanulók szociális integrációja és inklúziója	Bemutató, problematizálás	Stratégiák a szociális és érzelmi fejlődés elősegítésére, csoportkohézió; az utazótanár szerepe.
8. Az oktatási programok értékelése és adaptálása	Bemutató, problematizálás	A meglévő programok kritikai elemzése; megfelelő módszertanok és eszközök kiválasztása.
9. A speciális pedagógiai paradigmák a 21. században	Bemutató, problematizálás	Kortárs beavatkozási modellek; nemzetközi jó gyakorlatok; kihívások és jövőbeli perspektívák.
10. Oktatási paradigmák összehasonlító elemzése és hatásuk az SNI tanulók inklúziójára	Bemutató, problematizálás	A történeti paradigmák hatásának vizsgálata az SNI tanulók integrációjára és inklúziójára.
11. Oktatási paradigmák összehasonlító elemzése és hatásuk az SNI tanulók inklúziójára	Bemutató, problematizálás	A legújabb politikák és szabályozások elemzése, amelyek az SNI tanulók inklúzióját célozzák.
12. Összegzés és záró reflektálás	Bemutató, problematizálás	Az oktatási paradigmák és politikák összegzése; az elméleti ismeretek integrálása a gyakorlati munkába.

Könyvészet

Barsky, C. & Glazek, S. D. (2014). *21st Century Ergonomic Education, From Little e to Big E*. Springer.

Boyd, W. (1921). *The History of Western Education*. Macmillan.

Egan, K. (1997). *The Educated Mind: How Cognitive Tools Shape Our Understanding*. University of Chicago Press.

Florian, L. (Ed.). (2014). *The SAGE Handbook of Special Education*. SAGE Publications

Gergen, K. J., McNamee, S., & Barrett, F. J. (2001). Toward Transformative Dialogue. *International Journal of Public Administration*, 24(7-8), 679-707.

Ghergut, A. (2012). Inclusive Education Versus Special Education on the Romanian Context. *Romanian Journal of Special Education*, 14(2), 45-58

Haines, S., & Ruebain, D. (Eds.). (2025). *Education, Disability and Social Policy* (2nd ed.). Bristol University Press. <https://doi.org/10.2307/jj.9692591>

Kauffman, J. M., Ahrbeck, B., Anastasiou, D., Badar, J., Felder, M., & Hallenbeck, B. A. (2020). Special Education Policy Prospects: Lessons From Social Policies Past. *Exceptionality*, 29(1), 16–28. <https://doi.org/10.1080/09362835.2020.1727326>

Kuhn, T. S. (1962). *The Structure of Scientific Revolutions*. University of Chicago Press.

UNICEF Romania. (2023). *Inclusive Education Toolkit for Teachers in Mainstream Schools*. UNICEF Romania.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés, a követelmények ismertetése	Bemutató. Kérdés, ötletbörze. Előzetes tudás aktivizálása.	
2. Szelekció, integráció, inklúzió	Fogalmak tisztázása, dokumentum elemzése	
3. Prevenció / Rehabilitáció a gyakorlatban	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
4. A szülők és szakemberek közötti gyakorlati együttműködés	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
5. Mire szolgálnak a reformok?	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	
6. A SNI fiatalok szakmai képzése a gyakorlatban	Bemutató, csoportmunka, megvitatás, esetelemzés	

Könyvészet

Barsky, C. & Glazek, S. D. (2014). *21st Century Ergonomic Education, From Little e to Big E*. Springer.

Boyd, W. (1921). *The History of Western Education*. Macmillan.

Egan, K. (1997). *The Educated Mind: How Cognitive Tools Shape Our Understanding*. University of Chicago Press.

Florian, L. (Ed.). (2014). *The SAGE Handbook of Special Education*. SAGE Publications

Gergen, K. J., McNamee, S., & Barrett, F. J. (2001). Toward Transformative Dialogue. *International Journal of Public Administration*, 24(7-8), 679-707.

Ghergut, A. (2012). Inclusive Education Versus Special Education on the Romanian Context. *Romanian Journal of Special Education*, 14(2), 45-58

Haines, S., & Ruebain, D. (Eds.). (2025). *Education, Disability and Social Policy* (2nd ed.). Bristol University Press. <https://doi.org/10.2307/jj.9692591>

Kauffman, J. M., Ahrbeck, B., Anastasiou, D., Badar, J., Felder, M., & Hallenbeck, B. A. (2020). Special Education Policy Prospects: Lessons From Social Policies Past. *Exceptionality*, 29(1), 16–28. <https://doi.org/10.1080/09362835.2020.1727326>

Kuhn, T. S. (1962). *The Structure of Scientific Revolutions*. University of Chicago Press.

UNICEF Romania. (2023). *Inclusive Education Toolkit for Teachers in Mainstream Schools*. UNICEF Romania.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A javasolt kurzus- és szemináriumtémák a szakterület alap- és alkalmazott kutatásának időszerű kérdéseit érintik, és e tantárgy keretében való megközelítésük a szakterületi szakirodalom legfrissebb eredményein alapul. Emellett a tantárgy tematikája lefedi azokat a főbb fogalmakat, amelyek relevánsak a munkaerőpiacon megkövetelt alkalmazások, valamint a szakmai közösség standardjai szempontjából.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	-az anyagok elemzésének és szintézisének képessége	Szóbeli vizsga	50%
		Parciális vizsga	20%

10.5 Szeminárium / Labor	- az ismeretek megértése és gyakorlati alkalmazása	Szemináriumi aktivitás	30%
10.6A teljesítmény minimumkövetelményei			
A végső jegy legnagyobb hányadát a vizsgaidőszakban megtartandó vizsga jelenti. Ha a félévi vizsgán a hallgató nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett. Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után. A kurzusok és gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az össz-óraszám legfeljebb 15%-a lehet (lásd kreditszabályzat). A teljes pontszámot csak a határidőre leadott dolgozatok kaphatják meg. A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után. A félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak. A parciális vizsga nem kizáró jellegű, de nem is pótolható. Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							
								

Kitöltés időpontja:
2025.04.22.

Előadás felelőse:
Dr. Kotta Ibolya docens

Szeminárium felelőse:
Dr. Kotta Ibolya docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025.04.25.

Intézetigazgató:
Dr. Kotta Ibolya docens

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.